

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, cându concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s'eu 3 galbini mon. sunători.

Brasiovu 15/3 Martiu 1868.

Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA Transilvani'a.

La Concordatu.

Tóta lumea se ocupa cu concordatulu austro-romanu; noi inca nu m'îi putem remanê indeferenti catra acea cestiune. —

Cunoscutu este ca legile Transilvaniei și ale Ungariei nu numai ca nu recunosc concordatulu, ci tocma respingiu dela ti'era orice tractate unilaterali de felulu acesta. Dupa legile acestora tieri aceia carii se supunu la concordatu, archierei, clerici și mireni, potu fi aruncati usioru in actiune și acuati de necredintia (nota infidelitatis). Ei, dara de alta parte aceleasi legi transilvane și unghuresoi sunt multu mai in defavôrea confesiunilor resaritene tocma și decatu concordatulu. Nu este tréb'a nôstra a trage paralela între asprimea legilor aprobatali și între cateva determinatiuni ale concordatului ce se dicu a fi asupritóre și nutritóre de ura religioasa. Ceea ce voimu noi se observamu este, ca unii dintre archierei și clericii fruntasi ai natiunei romanesci au recunoscutu mai de multu acêsta stare a lucrurilor fôrte neplacuta, acea puseitiune între d'oua scaune, între d'oua luntrii, la care ooregionarii și connatiunaliilor lor arata in tôte dilele. Dupa multe frecari cum amu dice suteranele cate au decursu între clerici pana pe la 1861, dela unu timpu ti s'ar fi parutu, ca dien d'ora totu isi voru face unii la altii concessiuni in interesulu pazei publice și in spiritulu evangheliei. Intru adeveru ca se si facura ôresicare incercari seriôse in acêsta directiune, care inse pana pe timpulu dietei din 1863 tôte cadusera din nou in balte. Actele respective au trecut in domeniulu istoriei; d'oua inse ne pare prea reu, ca din tôte posedemu numai pe urmatórele:

EXTRACTU

din proiectulu episcopului gr. r. n. u. Andreiu br. de Siaguna, adresatu mitropolitulu gr. r. u. Alecsandru St. Siolutiu „pentru restabilirea fratiunii celei adeverate, concordiei și armoniei perfecte între cele d'oua confesiuni romanesci.

I. Cununiile amestecate.

Se se binecuvinte totodéuna și fara nici o exceptiune prin parochulu celu legiuitu alu miresei, de sine intielegunduse, oa dupace s'au implinitu mai anteu formalitatiile prescrise din partea iurisdictionei politice.

II. In privinti'a trecerilor religioase.

a) Partile trecundu dela un'a la cealalta biserică romana, fia acelea singurate, fia comune intregi, numai dupace voru implini prescriele formalitati și voru produce atestate legale despre cele d'oua insciintari sevarsite la parochulu lor legiuitu, se se primésca in sinulu bisericeii la care vreu se tréca.

b) Asemenea se se urmeze și ou primirea preotilor, ca adica acestia inca numai dupace voru produce atestatu legalu despre cele d'oua insinuari sevarsite inaintea parochului lor legiuitu, va se dica inaintea archiereului lor legiuitu, se se primésca in sinulu bisericeii la care vreu a trece.

c) Preotii aceia carii aru fi suspendati s'eu supusi vreunei pedepse archiereesci, si aru vrea se tréca la cealalta biserică, fiinduca este in vederatu, ca trecerea lor s'ar face numai pentrucă se scape de pedéps'a meritata, nici decum se nu se primésca de catra archiereulu, in a carui diecesa ar' vrea se tréca, pana nu isi voru implini pedéps'a, si atunci inca numai cá mireni, éra nici decum cá preoti slugitori la altariulu lui Christosu.

d) In privinti'a bisericelor parochiale la treceri se se urmeze asia, ca déca o comun'a intréga s'eu 2/3 parti voru trece dela un'a la cealalta biserică romanésca, atunci si biserică se fia a partii celei mai numerôse trecute, si in casulu acesta partea mai mica remasa in religione sa, se devina afiliata la alta parochia de aceeași confesiune; éra de aru fi d'oue biserici, atunci se se impartia un'a la un'a si alt'a la cealalta parte; totu asemenea se se urmeze cu celelalte averi și portiuni canonice ale bisericeii și ale scôlei.

e) Despre facare trecere și primire respectivii archierei se se incunoscintieze unulu pe altulu.

III. In privinti'a slusbelor preotiesci.

Vine a se privi lucrulu dintr'unu punctu de vedere mai inaltu politico-bisericesc, carele este cá se nu se dè strainiloru ocaziune de a ne inviniu de vrennu indiferentismu religiosu. Deci parerea eate:

Cá preotii ambelor biserice romane se nu se amestece cu slusbele bisericesci între sine, ci facarele se se tiermurésca pe langa biserică și crestini bisericeii sale, éra la casatorii amestecate facare parte se se servésca in cele spirituale cu parochulu seu.

IV. In privinti'a scólelor amestecate.

a) Orice scól'a mestecata romana va avé in conglasuire cu ordinatiunile mai nalte vigente caracteru confesionalu gr. catolicu s'eu gr. resaritenu, dupa cum adica va fi maiortatea respectiviei comune gr. catolica ori gr. resaritena.

b) O asemenea scóla va sta la suprainspectiunea episcopului și nemidlocit'a inspectiune a protopopului și a parochului maiortatii comunale.

c) Invetiatorii la scóle amestecate voru avé a fi de confesiunea romana a maiortatii respective și voru fi denumiti de catra archiereulu s'eu consistoriulu respectivu; éra preotiloru minoritatei se pastreza dreptulu de a si catechisá numai pe scolarii cati se tienu de biserică lui. Nr. 420. Maiu 21. 1861.

Andreiu br. de Siaguna,
episcopu.

Dupa aceste impartasiri prea bine elaborate Mitropolitulu Alecs. St. Siolutiu emite ou data din 15/3 Iuniu a 1861 unu cerculariu catra episcopii sei sufragani, intru care pe langa comunicarea susu citatulu proiectu dechiara, ca

I-u. Cu proiectulu privitoru la casatoriile amestecate se invoiesce cu statu mai vîrtosu, ca trist'a esperiintia a doveditu si pana acuma, cumca asia numit'a asistintia pasiva este numai o secatura, ce compromite mai multu decatu ajuta; éra incolo tainele celor d'oue biserice sunt totu acelea și ritulu totu unulu.

II. Proiectulu in privinti'a trecerei se primesece cu o reflectiune numai, oa dupace preotii uniti au portiuni canonice, éra cei neuniti pana acuma n'au, prin urmare nici vreo reciprocitate pana atunci nu pótefi, asia se dice, cá preotii uniti carii aru remanê ou minoritatea, se tienu portiunea canonica pana la móte.

III. In privinti'a slusbelor preotiesci. Se primesece, ou singurele exceptiuni de botezu, marturisire, cumineatura și ingropatiuni in casu de o necesitate extrema, candu adica preotulu de confesiunea cutare ar' lipsi cu totul, s'eu ar' fi fôrte departatu, si pericollulu mortii nu ar' suferi nici o amanare; se intielege inse de sene, oa si in casu de necesitate si pericollu alu mortii preotulu de respectiv'a confesiune are se mérga numai déca va fi chiamatu inadinau și déca parintii prun-

oului, s'eu in casu de bóla insusi bolnavulu va tramite dupa elu cá se'i viie.

IV. Scólele amestecate. Opiniunea episcopului Siaguna se afla in tóta privinti'a corespondentia principiului reciprocitatii și se descopere dorintia de a se primi intocma.

Din respunsulu episcopului Alecsandru Dobra dela Lugosiu sub Nr. 555/1861 Iuliu (cate dile?). Acestu episcopu vede in proiectulu episcopului Siaguna:

a) numai o intentiune propagandistica ascunsa (?); b) densulu crede, ca ou tóta acêsta invoire totu voru mai remanê dispusetiuni interne incuibate și inradacinate duatóre spre ur'a religioasa; se primésca primatulu de dogma.

Capitululu din Lugosiu cu adresa din 28 Iuniu:

Respinge neconditionatu opiniunea despre casatoriile amestecate.

Primesce cea despre treceri, nu sufero inse, cá bisericele etc. se tréca la maiortate.

Despre functiuni și scóle primesce intocma.

Mai observa, ca si la casu de invoire ar' trebci se se faca conventiune si ou ceilalti episcopi serbesci.

Episcopulu I. Alexi ou data din 29 Iuniu afla, oa tôte aceste cestiuni se tienu de sinodulu provincialu. —

(Acestea trei documente din urma se afla din conventu in conventu in arhivele respective, de unde se potu decopia. Noi nu le avem.)
(Va urmá.)

Primulu cerculariu alu comitelui sasescu Mauritiu Conrad, catra scaune și districte are cuprinsulu acesta:

Denumitu prin resolutiunea cea prea inalta din 8 Febr. a. c. de catra regele incoronatu si miniateriu, dice, ca intrá soum in activitate. Conôsece marea sa responsabilitate facia cu misiunea ce i s'a datu, si care are unu caracteru extraordinariu, tocma precum sunt si imprejurarile de acum, apoi urméza: „pentruca natiunea sasésca au sosita la importantulu punctu de reintornare a trecutulu ei celu de multe sceluri, trebe se se iè in consideratiune si se se faca contu imperativelor pretensiuni ale relatiunilor de statu, care sunt esentialu modificate, cata se se tienu séma de pretensiunile indreptatite ale unei epoce inaintea in progresu intr'o mesura cá aceea, precum nu se afla altu casu in istoria natiunei acesteia!“ Dupa acêsta dice, ca s'au inceputu dela continuitatea de dreptu intrerupta de 20 ani. In privinti'a dreptulu de statu alu tieri nôstre s'a restatoritu é' constitutiunea cea antioa a corónei Ungariei și s'a intocmitu dupa pretensiunile relatiunilor modificate; insemnatarea uniunei Transilvaniei cu Ungari'a s'a pusu afara de tóta indoiél'a cá o lege constitutiunala neatingibila.

Acestea fapte prea importante nu potu remanê fara de o inriurintia decidatória si asupra natiunei sasesci; sistemulu de reprezentarea poporulu pe basea reprezentativa inauguratu prin legile din 1848 si sistemulu regimulu parlamentar respunditoriu potéscu imperiosu o modificare esentiala a pusetiunii de dreptu de statu de mai dinainte a constitutiunei nôstre municipale, care besséza pe principiale de statuzi facia cu constitutiunea tieri (Landesverfassung).

Cá pretutindenea unde trebe se dominéza stare normala, asia trebe ou deosebire in organismulu de statu, cá partea se se subordineze totulu, institutiunile constitutiunali ale natiunei sasesci trebe se se asiedie între ramele s'eu prevadi'a relatiunei tieri. Mai incolo, oa trebe se se faca reforme adunou taitória in viétia

interióra a națiunii, pentruca constituțiunea comunala de adi sta in contrastu cu principiulu egalei indreptatiri politice, care nu se mai pôte sustiené asia, de multu se striga reforme in viéti'a interna a municipiului sasescu, principiulu de statu (status et ordo) trebuie se céda principiului reprezentativu, cata se se id drepturile politice dela corporatiunile privilegiate si se se de poporului, cá unu bunu comunu. Declara msi incolo, ca modificarea cea afandu taiatória a institutiunilor sasesci municipalu, care trebuie se se executéza, se va face pe cale constituționale si ca octroari preste capu nu voru da ocașiune la ingrigiari despre inteniunile inaltului regime.

Drepturile constituționale ale națiunii sasesci suntú garantate prin art. de l. VII alu dietei Ungariei din 1848 §5. — Vedi'lu intregu Gazet'a 1866 Nr. 12 nota eto — —

Pe catu dara se potrivește pusetiunea nóstra cea exceptionala de vécuri basata pe privilegia (verbriefté Sonderstellung) cu principiile generali ale organismului de statu, in mesur'a aceea se va sustiené si constituțiunea sasésca, pentruca odihnesce pe basea tare a legi fundamentale de statu si regimulu Mai. Sale si diet'a in zensulu acest'a o voru respectá nestirbata. Precum introducerea institutiunii nóstre municipale in constituțiunea generala a țierei se va face numai pe calea constituționale a legislatiunii țierei, la care suntú chiamati si locuitorii Sachsenland-ului a conluorá prin reprezentantii sei: asia se voru desvoltá reformele in viéti'a interióra a Sachsenland-ului numai pe terenulu de dreptu legalu alu națiunii sasesci. Dupa acestea contéza la simpatia si ajutorulu connatiunaliloru sei apromitendule tóta conlucrearea s'a. —

Din tóte cate citiramu pana acum despre simpatia si inteniunile partitei june sase, care inse nu esi inca in publicu pana acum cu nici o vorba despre romani, ci numai si numai pentru si in numele națiunii sasesci, a averei sasesci, a universitatii sasesci, a municipiului sasesci, a constituțiunii sasesci etc. etc. totu sasescu, trebuie se deducemu tótu ceea ce strapara si din cercularea de susu, ca partit'a juna sasa va trage totu jarulu la ól'a națiunii loru, si bine facu, numai catu se fia mai consecuenti pe viitoriu decatu cum au fostu de atatea sute de ani. Aiba ei capulu loru, aiba tóte ale loru; inse se aiba si romanii capulu loru nationalu si, dupa cum scrisese „Unio“ mai dennadi, autonomi'a loru nationala politica, cá se aiba fiacare națiune cine se se ingrigésca de binele connatiunaliloru sei in tóta privinti'a, ca scimu, cum grigescu de bine lupii de oi. Vomú vedé ce ne va aduce viitorulu, inse viu e domnulu si romanulu nu va mai remané oifanu nici trasu, impinsu si ignoratu pretutindenea. Asta o poftesce binele patriei si alu statului si o reclama umanitatea, lealitatea si patriotismulu romanului, care trage degetu ori oandu cu veruce alta națiune in patria, cu multimeasacrificiiloru pentru inmultirea fericirii totului. Deci inainte cu man'a pe consciintia de cive lealu, care se lupta pentru viéti'a nationala in folosulu statului si alu tronului si corónei, care-si va tiené de peccatu a ignora si ea pe muetr'a de poporu lealu si patriotu. — R.

Braslovu 13 Martiu. Eri se tienú adunare districtuale sub presiedinti'a directorului politianu d. Georgiu Düok si inca astadata publica. O multime de obiecte se desbatura, si in finea loru dupa o disputa mai indelungata alesera si o deputatiune pentru a salutá pe noulu comite sasu, cu tóte oa protestasera in contra denumirii lui. — Dn. fiscalu Franciscu Soutschek, Stef. Remenyik si din districtu Joh. Sander, judele din Prejmeru si Andrea Porr din Cristianu se alesera deputati defigundulise cate 5 fl. dieta si taos'a calatorie. — Pe la noi inca totu domina érn'a neintreruptu acum in a 5-a luna si oh! cu cata sete asteptamu sosirea primaverei cu o aurora mai blanda si pentru respirarea vietiei politice nationale! —

Zernesci 11 Martiu n. 1868.

Onorate Dle Redactoru!

Fiinduca in Gazet'a Nr. 16 sub datu „Fagarasiu 2 Martiu n.“ s'a publicatu unu estrasu, carele intre alte intemplari dela Branu, contiene si despre scólele nóstre de acolo, ceea aratare, „ca asupra venituriloru scóleloru inca ar' fi

cérta, pentruca uni vreau se face o trafica, cu padurile daruite scólei si cu dreptulu carciumaritului s. a.“ si fiinduca din acésta aratare lesne s'ar puté presupune, cá si cum branenii ar' voi a miciorá si a scadá veniturile scóleloru, ceea ce nu este asia: Dreptacea in interesulu adevérolui me vedu indemnatu a reflecta la cele de susu privitórie la scólele Branului, ca scólele din Branu n'au nici padure nici dreptu de carciumaritu, ci numai una singura scóla asia numit'a scóla centrala din vama Branului, are unu complexu de vreo 100 jugere padure si dreptulu de carciumaritu in asia numitulu patrariu de anu, — cum si ca din privintia, ca ceea padure despre o parte este tare espusa preváriatiuniloru, ér' de alt'a priveghiarea ei este multa costisitóre, — pentruca scól'a aceea dupa timpu se nu remana fara de padure si prin urmare si fara de venitulu ce'lu aranca ceea padure, a aflatu de bine comunitatea Branului, a face in dilele trecute eforiei scolare ceea propunere, cá scól'a se lase padurea aceea comunei, si se primésca dela acésta in schimbu unu ecivalentu in bani pe totu anulu; — dar' efori'a nu s'a invoita la ceea propunere si asia nu s'a facutu nici o scadáre scólei.

Te rogu Dle Redactoru! Spre chiarificarea lucrului, binevoiesce a publica in pretiotulu Dtale diurnalu reflecșiunile acestea.

Pre langa care sum alu Dtale cu tóta stima I. Metianu, protopopu.

Cohalmu (Rupea) 9 Martiu.

Precum vedemu in națiunea sasésca din marele principatu Transilvani'a s'a facutu pana acum una schimbare in denumirea comitelui prov., ceea ce intre particulari a produsu emotiuni atatu de bucuria catu si de resbunare — potemu dice, — cu deosebire sasiu Cohalmenii se afla in gradulu celu mai estremu de bucuria mai toti? — pre candu sasiu brasioveni din contra. Eu inse cá unulu ce m'am numeratu si me numeru si eu in catalogulu celor'a ce nu le pasa multu de aceea, ce li se intempla sasilorulu — n'am de a me ocupá multu cu modificările dintre eli.

Ar' fi inse mirare cá chiaru noi cohalmenii din sinulu caror'a a esitu comesulu de acuma Moritz Conrad se nu vorbimu ceea — batar' numai speciale ce se referéza la opidulu si scaunulu nostru.

Ómenii politici dicu, ca d. Conrad fiindu de categori'a unionistiloru, séu si fusionistiloru, a prinsu gratia la maghiarii dela potere si prin eli s'a si denumitu de comes alu sasilorulu. Eu le dau totu dreptulu, inse se nu uitamu nici aceea, ca d. comes (dupa cum i dicemu noi pe aci) are de a fi recunoscutoriu pentru rangulu seu si sasilorulu din Cohalmu, ca-ci déca acesti'a nu'lu alegeau la diet'a din Clusiu et Pest'a, de securu ca nu erá ce este — pentruca atunci n'avea cui se'si manifesteze opiniunile sale politice unionistice, dupa cari erá se'lu primésca cineva sub mantel'a sa si se'lu póta intrebuintia! Apoi cumca d. Conradu a fostu din partit'a juniloru sasi, o scimu cu toti. — Vorbisemu totu in acestu obiectu si in Nrii mi se pare 12, 31 si 32 ai Gazetei din an. 66, pre oandu dsa se alese cá deputatu din partea opidului la diet'a dia Clusiu.

Casulu acest'a surprinse pe cohalmenii pre toti fara destingere de nationalitate din cauza, ca eli 'lu cunoscú in persóna si au avutu multu de a face cu dsa, fiindu pana acuma advocatu aci, ei nici una data eli nu l'au numeratu intre celi mai eminenti mentori sasesci. — Dar' cu tóta bucuria sasiu de aici inoa resonéza in contra procederei ministeriului maghiaru, pentruca prin acest'a denumire le-a luatú dreptulu loru de alegere eto.

Vineri in 7 Martiu au pornitu 2 deputatiuni de aci cá se bineventeze pre noulu comite; un'a din partea scaunului din 4 membrii cu d. Bürgermeisteru in frunte, alt'a din partea orasiului statatória din 8 membri, — inse in nici un'a nici unu romanu nu se afla, din caus'a, cum dicu unii, ca nu'i lipsa se fia si romanu, de óre ce comesulu e „comes national“, adica alu națiunii sasesci numai, — nu si alu romaniloru din fondulu regescu. Ne pare bine, ca-ci dar' si noi romanii ne vomu cere comite nationalu romanu; ca-ci déca o manutia de sasi din patri'a nóstra, au dreptu de a avé comite nationalu, pentru ce si noi romanii in atata numeru prevalentu se n'avemu noi comite nationalu romanu? nici nemica, dar' inca nemica nationala?! — I. . . P. . . scu.

Alb'a Iulia Febr. 1868.

Conformu promisiunei mele, grabescu a continuá despre decursulu alegeriloru dia locu. Dupace s'au alesu oficialii cardinali a intratu o pauza de vro cateva dile cá se se póta tiené consultari asupra alegeriloru de senatori. Romanii inteliginti acum fara osebire — tienura conferintia in cas'a dlui Georgie Rozoru, unde se decisera cu totii a staruí din tóte puterile, cá se se aléga intre senatori si dnii N. Barbu si A. Comanescu. D. Barbu inse — carnia inainte de asta cu o di mai toti maghiarii i promisera alu alege de senatoru si acuma deodata cu totii erau in contra alegerei lui, — sciundu fórte bine caus'a acestei intórceri curióse, incunosciintia atatu pe maghiari catu si pe romani ca abdice a fi alesu.

Venindu or'a alegerii se alesera urmatorii óa senatorii:

Danfy Károly la judecatori'a singularia, Török J. la lucruri civile, Balog K. la ereditaria, Alecsandru Comanescu la criminale, Horvát S., Gál J. la politice.

Acestia suntú senatorii. Se mai alesera apoi: Hofinger K. de notariu primariu, Jenei J. de subnotariu, Henel J. de archivariu la politica, Gál K. de archivariu la civile, Székely F. adjunctu la judec. sing., Szöcs M. de protocolistu in civile, Apolzan F. (renegatu) de protocolistu in politica, Jenei Jenő de comisariu la politia, Halász J. de fiscalu, Dr. Reiner de medic. oras., si inca alti oficiali mai mici, intre care nu e nici unu romanu.

Precum se vede, intre toti acestia numai unu romanu avemu, pe d. A. Comanescu; destulu de pucinu. De amú avé chiaru 5—6 romani, si si atunci amú avé pucini in mesura cu poporatiunea romana a orasiului nostru, care face maioritatea.

Amú pretinsu numai doi senatori romani, inse maghiarii s'au opusu si or' votatu numai pentru unulu. Óre pentru ce? De buna séma din simtiu de fratie si egalitate?! D. Barbu nu li a venitu fratiloru maghiari la socotéla cá se'lu aléga, si sciti de ce? pentruca e pre mare romanu (igen nagy oláh), pentru ca cu ocașiunea cinei data de dlu Berghianu, n'a voita se strige dimpreuna cu fratii maghiari, ca se traiesca uniunea Transilvaniei cu Ungari'a.

Amaru si scurtu de cода simtiu de fratie mai au fratii nostrii maghiari de aici. — In orasiulu nostru suntú ómeni de diferite nationalitati. Sórtea a vrutu cá acestia se se numésca fii acelniasi orasiu, se se numésca asia dara frati. Dara fratii traiescu in armonia, in contielegere, egalitate si libertate! Si óre fiii ori fratii orasiului nostru traiescu si ei asia?

Fiii unui orasiu séu unei patrie suntú indatorati a traí in concordia si fratie. Concordi'a si fratie nu pôte nici vegeta unde n'are de nutrimentu dreptatea si ecuabilitatea. Asta trebuie mai anteu dovedita spre a poté prospera si a ferici orasiulu si cu elu patria! Si óre fiii orasiului si patriei nóstre traiescu si ei asia? Dorere, pana acum inca nu! Ertati ne se provocamu, fratiloru maghiari, ca a sunatu si a 11 óra, cá se ve aratati odata catra noi cá frati adevérsti cu deplina incedere, dar' nu totu numai din buza si anim'a se ve fi departe de noi. — U. „tig.“

Blasiu Febr. 1868 *).

(Capetu.)

Dupa cum am doveditu mai susu, asertiunea contrariloru nostri, cari vreu a constata nepossibilitatea de a se primi limb'a romana cá óficiósá, pentruca s'ar intrebuintia in ea multe cuvinte latine, e demna de a fi numita rentatiósá, pentruca tooma acésta inaltia meritulu si distinctiunea limbei romane, ca n'are lipsa a confugi la limbi straine, ci cauta numai sanctuariulu limbei strabuniloru, si 'si alege de acolo termini de lipsa, cá din camer'a sa eredita prin testamentulu nobilei descendentie. Dar' ceea asertione se pôte fórte bine aplica la poporulu maghiaru, d. e. déca i ai scrie, ori i ai dice, „sodrony, horgony, mozdony, kényeny,

* In Nr. trecutú la finea inceputului art. acestuia, dupa cuvintele: „afara de unguri“, intrecetesce pasagiulu urm., care din eróre remase afara, ad.: „Contrariii nostri politici de comunu opumna, ca limb'a romana nu pôte fi óficiósá, pentruca literatii nostri intrebuintiaza multe cuvinte latine, pe care poporulu nu le intielege.“ Asta vorba e prea usióra etc. — R.

szénegy, villany, idény, itész, távirida, büvés, szigorlat, si altele cu miile, s'ar uita, si ar' dice, la acestu omu ei lipsece o dóga. Acésta e cauza ca in limb'a maghiara — care din 1834 incepandu a inaintatu si s'a cultivatu frumosu — cele multe cuvinte, care se fabrica pe tóte dilele numai intieleginti'a le pricepe (si crede ca noi acésta pe tóte R.), éra poporulu si o parte din burgarime noi idea n'are despre ele, ba si la inteligintia numai pe rendu se popula riséza, cu atatu mai greu este pentru unu strainu, care nu'si póte inchipui, cum si de unde se deriva acele cuvinte?

Cu totulu altuceva este in limb'a romana, care déca i lipsece terminii tehnicii, nu i impromuta din ventu, decatu dela mam'a, dela limb'a latina si face intrebuintiare dupa caracterulu limbei proprie, asia incatu celu mai simplu dascalu, ori notariu, numai cevasi cunoascintia se aiba despre limb'a latina, indata va sci ce insemnéza. Ceea ce la unguri e tocma din contra, pe cum din multele eosemple care le avem, voru dovedi si urmatórele.

D. protopopu refor. repausatulu Fogarasi, carele era desemnata de a fi superintendente, si care a fostu unu omu cultu si erudit, fiindu amerintiata de fostulu guvern (Statthaltere) óa fara amanare se substérna conspectele despre equivalento, s'a adresatu in scriu, catra unu amplotiatu romanu, cu care éra in prietinia, se'i soria „ce insemnéza pe unguria“ Equivalenten-Steuer, cá se póta informá pe preotii lui subordinati. — Amplotiatulu deschide fóia legiloru si ei respunde Equivalenten-Steuer se dice pe unguresce „Tízévi ingatlan járadékot biztosító egyénerterkróli adó“. CREDU CA DIA, dar' mai alesu preotimea Dtale supus'a, din tectulu maghiaru se va procopsi si va grabi a substerne tabelele. — In alta di numitul protopopu au mersu in persóna dupa deslucire, dicundu, ca unguresce si mai pucinu intielege ce insemnéza.

Unu solgabirau maghiaru, carele se distinge de cei multi slabi, prin aceea, ca a fostu omu activu si intieleptu, avendu ordinu a substerne ratiotiniarile despre spesele facute cu vagabundii dati la arm'a loro, nemtiesoe Schubanslagen, unguresce Tolonc számadás, au respunsu, ca in cerulu lui nu s'au facutu nici una róba (Targancza). — Cumoa cu sutele se afla cuvinte in limb'a maghiara, care poporulu nici odata, éra intieleginti'a inca numai pe róndu le invétia, putemu sierbi cu eosemple destule, — si totusi ungurii dicu, ca romanii mesteoa multe cuvinte latine. — Tocma se fia asia, n'ar fi nici o eróre, precum amu aratatu mai susu, si pentru unu unguru ori altu strainu erudit, care s'a ocupatu cu limb'a latina, numai aru usura insusirea terminiloru tehnicii imprumutati.

Déca amu incepe noi a insirá cuvintele straine si mai alesu cele slavóne si a le scóte din limb'a maghiara, precum si cele fabricate si de poporu neintielesu, suntemu curiosi a sci, óre cum s'ar intielege ei intre ei, ar' trebui se faca cá easii din deosebite tienuturi, candu se intelnescu si dicu Schprichmer kitzken Blokisch, — pentruca este doveditu, ca preste diumetate suntu vorbe straine in limb'a maghiara.

Cine dara este in contra limbei romane cá oficiósa, pre langa reutatea incarnata, dovedesce si aceea, ca n'are absolutu talentu de a invétia vreo limba cum se cade.

Inainte de a incheia trebue semarturisimu, ca bab'a „Unio“ inca are in un'a dreptu, adica, ca romanii din Feleacu — déca s'au lasatu a se conduce de vreunu lupu in lana de berbeco — suntu oi, — inoa calbazite.

Póte fi inse „Unio“ odichnita, ca-ci romanii din comitate, candu va veni timpulu se aléga, voru avé berbecii loro proprii din insasi turm'a loro. — x —

Clusiu. Ecs Sa comisariulu r. o. Em. Péchy dede in onórea Ecs. Sale c. Emericu Mikó la plecarea acestuia catra Pest'a o dina, la care respunde c. Mikó intr'unu toasta, ca fiindu rapitu de sortea necesarabila mai de totu ce avea inbitu si mai pretiosu, ia mai remasu inca patria, careia i va fi totudéuna unu servu credintiosu si va lucrá din resputeri, pentrucá óas'a Ardélului se se ordinezu catu mai cu róndu cu deplinatate si in modulu celu mai linistitoriu. Am vré se scimu, déca in terminulu linistitoriu s'au intielesu si pretensiunile cele drepte ale natiunii romane, pentruca acum ignorarea numelui romanu ni s'a facu proverbiala. — Pe langa multele petreceri spirituale,

teatru, concertu si alte productiuni se intempara in dilele acestea si vreo 3 sinucideri in Clusiu. —

Amu fostu oeti'u prin diurnale din Clusiu, ca mai multi meseriasi din Clusiu au omoritu in drumulu tiei dincolo de Apahida pe unu romanu, fiindu ca nu le ferí din drumu in graba. Óre ucigasi se afla totu pe pitioru liberu? Déca asia, apoi óre cum se póte, cá sub modelulu justitiei constitutionale se fia vitiulu si crim'a neamenintiata si nerecobnata? Justitia est regnorum fundamentum. Injustitia?! —

— Senatulu academicu din Clusiu tienù in 2 Martiu siedintia pentru «traformarea academiei in universitate, alegundu unu comitetu din 4 profesori, care se prelucre unu proiectu. —

UNGARIA. Pest'a 11 Martiu. Astadi se reincepura siedintiele camerei deputatiloru. Presedintele Szentiványi a propusu mandatele mai multoru deputati noi. Gózsdu a multiamitu. Deputatii romani suntu ingrijiati temenduse, ca nici diu'a inviarii nu le va aduce pe tapetu óas'a nationalitatiloru.

— Partit'a Deákiana a inceputu a stringe frenelile si curelele atatu facia cu Kossuthianii séu democratii, catu si cu hovvedii, si e spriginita nu numai de Klapka cá dechiaratu Deákistu, ci inca si de Perczel.

— Ministeriulu a prelucratu unu proiectu de lege pentru redicarea de directiuni politiane de statu nu numai pentru Bud'a-Pest'a, ci si alte espozitive prin orasiile cele mai insemnate si se va propune la dieta cu urgentia, póte ca inainte de óas'a nationalitatiloru.

— A esitu atatu ordinatiunea pentru tribunalele urbariale in Ardélu catu si Schem'a pentru personalu cu salarieloru.

— Cluburile democratice nu mirósa bine. Statutele clubului capitalu dela Pest'a s'au respinsu cu óuventu, ca scopulu, célu venéza cluburile, e indreptatu in contra constitutionei tiei si se demanda magistratului pestanu, cá se desfacu clubulu fara amanare. Min. Wenkheim pregatesce unu mandatu pentru desfacerea tuturor societatiloru democratice.

— „Házánk“ scrie despre nemultiamirea ce domina in tíera, care ar' fi generala, pentru ca partea cea practica a complanarii cu bineóventarile libertatii inca nu ese inainte. Lupt'a pentru autonomi'a municipaloru e latita si regularea respectiva e pré urgenta. Se se apuce diet'a acum de cauzele interne, de cestiunea nationalitatiloru, de cestiunea municipala si reform'a justitiei si cu deosebire de cestiunea honvediloru, dice „Házánk“. —

Kecskemét. (Fapta cumplita) Gazet'a ministeriala „Pesti Napló“ din 8 Martiu a.c. spune lumii, ca locuitorii din Kecskemét esindu in nóptea din 1-a Martiu inaintea unui „train“, in care credea ca se afla generalulu Klapka, au aruncatu in elu cu petrii si au sfarmatu vreo treidieci de ferestrii de ale wágónloru. „P. Napló“ adange: „Se vede ca maghiarii nostrii imitéza pe ómenii selbateci din codrii nordamericani.“

Locuitorii din Kecskemét fanatici Kossuthiani patrara acea crima din resbunare asupra lui Klapka, carele mai deunadi intr'unu articulu scrisu cu mare curagiu luá pe facia partita Deákistiloru si infruntá aspru pe Kossuthiani.

La acestea nu mai trebuesce comentariu.

— Conducatori stengei extreme au adunatu si mai aduna subscrieri la petitiunea monstrósa pentru total'a restituire a legiloru din 1848 cu tóta urgenti'a, si vréu a aduná unu milionu de subscrieri. Se voru lua mesuri si in privintia acésta. Diet'a de acum trebue se devina sgomótósa. —

In Vien'a se totu continua lucrurile delegatiuniloru cu fipsarea bugetului comunu. Convenirea la unu locu a delegatiuniloru se incunjiura. —

Reportulu

comitetului societatii pentru literatur'a si cultur'a romana din Bucovin'a, despre trebile si lucrurile sale, ce s'au intreprinsu si s'au ecsecutat in decursulu anului 1867, catra adunarea generala tienuta in 5/17 Febr. 1868.

Prea onorata adunare!

Statutele societatii pentru literatur'a si cultur'a romana din Bucovin'a obléga prin § 30 pe comitetulu ei a supune in totu anulu adu-

narei generale unu reportu detaiatu despre lucrurile si trebile societatii.

Dreptu aceea comitetulu societatii isi implinesce acésta datória, asternendu urmatóri'a dare de sama asupra administratiunii societatii in decursulu unui anu, adica dela 1-a Ian. 1867 si pana 1 a Ian. 1868.

Comitetulu va aratá prin acésta mai an-teiu acelea ce s'au intreprinsu si s'au ecsecutat de óatra denulu in cursulu anului trecut.

1. Implininduse chiaru a dóu'a di dupa adunarea generala trecuta anulu dela repausarea ilustrului barbatu si profesoriu A. Pomnulu, comitetulu isi tienù de datória a urmá intru ingrijirea sa intreprinsa pentru eternisarea memoriei neuitatului barbatu, si cu acésta intentiune intruninduse in siedinti'a sa din 12/24 Ianuaru 1867 a decisu a serbá memori'a repausatului conformu ritului bisericeii nóstre. Serbarea acésta se facù in biserica catedrala sambata intr'a 9/28 Ian. 1867 prin seversirea st. liturgii cu soboru si totu odata si prin unu parastasu, luandu parte in urm'a invitarii facute la acésta serbare consistoriulu, corpulu profesorulu teologicu, directoratulu gimnasialu si alu scólei reale superióre de aici, rectoratulu seminarialu si unu publicu numerosu romanu si strainu.

2. Totu din asemenea motive comitetulu au luat in lucrare conclusulu seu 12/24 Ian. 1866 privitoriu in infintierea unei „fundatiuni“ si a unui „monumentu“ in memori'a eterna a desu laudatului barbatu, decidendu a se face unu apelu in privintia acésta catra totu publiculu romanu, invitandu'lu spre contribuiari atatu pentru fundatiunea acésta catu si pentru monumentulu, ce are se se redice la momentulu ilustrului nostru barbatu. Apelulu acésta s'au facutu si s'au tiparitu in fóia societatii Nr. 7, anulu 1867 si despre rezultatulu ce s'au dobanditu pana acum prin acésta in folosulu numitei fundatiuni, au urmatu si se voru continuá publicatiunile cá pana acum in fóia societatii.

Comitetulu pasindu mai de parte pe calea intreprinsa in acésta privintia, asiedia o comisiune de 3 membri din sinulu seu, care are mai alesu a se ocupa de cele trebuintióse pentru mai departe regulare a acestei afaceri si cu punerea in activitate a acestei fundatiuni asia numite „Pumnuleana“ si a monumentului. Resultatulu deliberariloru ilu va reportá comisiunea acésta comitetului, ale caruia conclusuri se voru publicá apoi la timpulu seu prin organulu societatii.

3. Pentru punerea la cale a conclusului adunarei generale din 11/23 Ian. 1867 in privintia infintiarei unei catedre pentru studiulu istoriei nationale, comitetulu asiedia o comisiune din 5 membri din midiloculu seu, care aduse rezultatulu deliberariloru sale inaintea comitetului.

Decisiunea comitetului in asta privintia se va reportá astadi in deosebi onoratei adunari conformu programulu.

4. Alta comisiune de 5 membri asiedia comitetulu pentru a luá in chipsuire, prin care modu anume s'ar poté realisé conclusulu totu alu aceleiasi adunari generale in privintia infintiarei filialeloru societatii. Comisiunea acésta comunicá comitetului in siedintia plenaria resultatulu deliberariloru sale, care, aprobanduse de elu cu unele modificatiuni, se va aduce astadi indeosebi spre aprobare inaintea onoratei adunari, dupa cum arata programulu.

5. Spre a satisfacé dorintieloru respicate prin manifestatiunile adunariloru generale trecute, asiedia comitetulu asemenea o comisiune de cinci membri din sinulu seu pentru aflarea moduriloru, cum s'ar poté marí fondulu societatii.

Reportanduse comitetului resultatulu pertractariloru acestei comisiuni, se adoptara de óatra acésta urmatóricile conclusuri, cá unele, dela a carora ecsecutare se astépta realisarea dorintiei generale in privintia maririi fondului societatii.

Acestea suntu: a) b) c) despre membri.

d) Se se midilocésca darea de concerte musicale si de baluri in folosulu fondulu societatii.

e) Se se faca o loteria publica, cerenduse pentru acésta invoire dela ministeriulu de finantie, precum s'au facutu acésta pentru societatea asia numita „Elisabeteana“. Spre acestu scopu ar' fi se se invite toti membrii societatii si alti barbati si persóne zelóse si devotate intereceloru societatii, cá se binevoiesca a indrumá si a stringe fiacare in cerculu seu niscav daruri, cari ar' poté infacisá obiecte de castigu

pentru această loterie și cu cari până la sortire s'ar pute pune la cale se se face o espusetiune publica cu unu pretiu moderat de intrare. In acestu chipu s'ar marî fondulu societatii mai repede decatu prin multe alte midilóce.

Pentru indrumarea și punerea in lucrare a acestei loterii se asiedă pe langa birou o comisiune de trei membri din midiloculu comitetului.

f) Se se ceara o subventiune din fondulu tiei și alt'a din fondulu relegiunariu in folosulu fondului societatii, din cari au trasu și tragu inca și acum folosuri insemnate și alte societati, cari au scopuri multu mai inferióre, decatu societatea literaria romana.

Proiectulu de petitiune catra onoratu consistoriu pentru acordarea acestei subventiuni, luanduse in pertractare, se aprobà de catra comitetu cu unanimitate.

g) Se se capitalizeze tóte veniturile, carele voru incurge din folosirea mesurilor propuze spre marirea fondului societatii.

h) Se se capitalizeze prisosulu in bani, care se va arată dupa incheierea bilantiului anualu și acoperirea speselor pe trei luni de dile inainte.

i) Se se face o petitiune catra ministeriulu respectiv pentru eliberarea societatii de plat'a portului postalu pentru corespundintiele ei oficiale.

k) Se primesce propunerea, prin care se recomanda a se tiené confectiune literarie-musicale, séu discursuri despre materii interesante din feluritele ramuri de sciintie, declamatiuni și representatiuni de musica vocale și instrumentala.

l) In privinti'a darurilor incurse au decisu comitetulu, ca atunci acestea se se capitalizeze indatã, candu isi va esprimá daritoriulu anume această dorintia; almintrea se remaia această indatorire firésca in chisnirea și respunderea comitetului.

Acestea sunt pe scurtu chipurile, dela a carora intrebuintiare astépta comitetulu marirea fondului societatii.

Depinde acum dela aprobarea și decisiunea onoratei adunari, de sunt a se pune in lucrare aceste propuneri in decursulu anualu și mai departe de catra comitetulu viitoriu, séu nu.
(Va urmá.)

Apelu catra tóte Romanele!

Intalnim adesea in calea nóstra creature ale bunului Dumnezeu, copile in cea mai frageda vârsta, acoperite de sdrentie, cu pitiórele góle pe gerulu celu mai mare, sfirsite de fóme si intindendu man'a la trectatori, séu cu fragedulu loru corp inconvoietu sub o povóra mai mare decatu puterile loru. Acest'a este proletariatu femeescu, care incepe din fasia, și sfirsiesce cele mai de multe ori, (trecundu prin suferintiele și miseriile vietii omenesci) in ospiciile de caritate, imbatranite inainte de timpu, și murindu fara se fi indeplinitu scopulu pentru care bunulu Creatoru le-a lasatu pe pamentu. Acest'a este proletariatu modernu, in contra caruia civilizatiunea secolului in care traimu se lupta cu vigóre și barbatie. Isbutiv'a societatea moderna a invinge, a inlaturá acestu reu inspaimentatoriu? Negresitu: Incercarile facute pana astadi au datu rezultate multiamitóre, și asociatiunile de totu felulu ce vedemu prosperandu la popórele civilizate, sunt probe evidente despre triumfulu binelui in contra reului, alu luminei in contra intunerecului, alu folóselorु travaliului in contra vagabundagiului și a miseriei ce resulta din tr'insulu.

Asociatiunea sub denumirea:

Reuniunea femeiloru pentru ajutoriulu copileloru sermane, are și ea de scopu tocmai lupt'a acést'a: Asociatele in genere și comitetulu ce ele 'si au alesu in specialu, isi propune candu va incepe a dispune de venitulu fonduriloru, conformu statutelor publicate mai diosu, isi propune, dicemu, a cercetá in persóna bordeiulu veduvei și alu sermanului, a scóte copil'a din conusi'a vetrei și a miseriei, a o imbracá, a'i cumpará carti și a'i inlesni midilócele de a merge la scóla, acum de odata și mai pe urma a o asiedá si in internate, candu veniturile voru fi indestulatóre.

Avemu trebuintia óre a mai arată aici rezultatele cele bune, folósele cele mari ce va trage societatea intréga dintre această omana și binefacatóre Asociatiune? Nu scimu cu tóte, ca este in lume o tíera, unu poporu viguros, la care femeia este medicu, profesore de clase primare, de gimnasia, de liceu și de universitate? Scimu negresitu, ca in Statutele Unite femeia este profesionata, și se redica la nivelulu barbatului prin instructiune și educatiune; scimu, ca ea se urca adesea pe tribuna și tinde a se emancipá prin drepturi politice. Si femeia s'a redicatu astfelu acolo, pentru ca institutiunile democratice sunt pline de viatia și vigóre, pentruca instructiunea a ajunsu a fi hran'a de tóte dilele a fiacaruia barbatu și femeia.

La acést'a tinde și Reuniunea femeiloru pentru ajutoriulu copileloru sermane: A instruí femeia clasei nevoiesie, a o educá, a o moralisá prin urmare, și a face astfelu o juna instruita și meseriasa, o consórta iubitóre și laboriósã, o muma duiósã, folositóre familiei și societatii intregi. Pentru reusit'a acestei institutiuni umane și binefacatóre, facemu noi astadi apelu la generosulu concursu alu Romanelor de pretutindeni, și rugamu din tóta inim'a pe Dumnezeuulu parintiloru nostri și pe geniulu celu bunu alu Romaniei se ne vie intru ajutoriu, și oper'a va fi coronata cu succesulu celu mai stralucitu.

Presiedint'a Reuniunei Matild'a Sihianu.

Vice-presiedinte: Corneli'a Emilianu, Aristi'a Popescu.

Secretaris: Ecaterin'a Tiony, Elis'a Rosiu.

Membre: Veronic'a Miolea, Elen'a Corjescu, Natali'a Lochman, Casandr'a Hazu, Anastasi'a Constandiniu, Elen'a Voinescu.

Casiera: Domnisiór'a Ecaterin'a Tacu.

(Iasi.) (Va urmá.)

ROMANIA.

Bucuresci. (Tifus și scandalu infricosiatu.) In „Gazet'a spitaleloru“ din 14/28 Februaru a. c. aflamu scirea spaimantatóre, cumca in spitalulu temnitiei din capitala in o singura luna Ianuariu murira 70 di: *sieptedeci de individi*, partea cea mai mare atacati de ból'a tifus! Numerulu arestantiloru trece la 800, prin urmare intru o luna au muritu cate unulu din 13, mortalitate ne mai audita nici chiaru in epocele cele mai fioróse de ciurma și de colera. Dr. Petrescu facuse reportu motivatu asupra bólei epidemice incubate intre arestanti, dara autoritatile competente n'au luatú nici o mesura spre delaturarea reului, pana candu Dr. Davila cu activitatea si energi'a firésca aceluia barbatu in 24 de óre a scótu se puna la cale stramutarea de 240 arestanti in monastirea Vacaresci prefacuta cu mare griaba in spitelu, 60 in casele Cretulescu și 80 in spitalulu Filantropiei. 350 insi mai zacea de tifusu in diferitele spitale. Multi doctori și chirurghi infectati de acea bóla se aflá in pericolulu mortii; unu numeru mare de infirmari (ingrijitori) cum si Dr. Dragulescu si doi chirurghi au muritu.

Ne aducemu aminte, ca in anii mai dincóce ministrii de interne au cercetatu in persóna temnitiele, au vedutu cu ochii loru blastemat'a stare in care se aflá aceleasi, au loatu mesuri strinse pentru delaturarea relelor, inse fara nici unu folosu. Fatalismulu resarítenu aliatu cu lenea romanésca și cu criminalulu egoismu alu catorva functionari aru fi in stare de a sacrifica populatiunea intréga a capitalei la o bóla din cele mai furióse, a da totuodata ocaziunea la un scandalu, carele nu póte fi decatu fetulu celei mai pronunciate barbarii.

Ce va fi óre prin temnitiele din tienuturi! Ca-ce nu se afla si in Romani'a unu barbatu, precum se aflá la noi dn. Em Tauffer, carele cercetandu unu mare numeru de temnitie in anii 1866 și 1867 dete in publicu, séu cum dice poporulu, puse la prangu pe o multime de ómeni de ai administratiunei, carii cu negrija, lenea, egoismu și brutalitatile loru meritasera de multa cá se géma alaturea cu robii dati sub grija loru. Apoi se ne mai ciudimú déca Europ'a luminata tíne un'a, ca Panoni'a și Daci'a sunt locuite de popóra barbare! De cativa ani a datu in noi ból'a politice; toti logofeticii, toti bâlosii facu politica, pana si vatasieii și porta

reii se inscriu la cluburi politice (vedi Bucuresci, Iasi, Pest'a, Clusiu, Debretínu, Kecske-mét etc.), éra datoriu ce le impune serviciulu, juramentulu, chiamarea, nu si-o implinescu intru nimicu. Aceasta nu e patriotismu, ci este insulta pentru patria și poporu. —

— Unu comunicatu in „Monitoriulu“ Romaniei deminte nisce soiri respandite prin diurnalulu „Morning Post“, cá cum statulu romanu ar' fi imprumutatu 20 milióne póni sterlingu, pe cari le-ar' fi mancatu de multa. „Monitoriulu“ dechiara, ca Romani'a nu detoresce strai-natati decatu 2,080.000 p. sterlingu și anume 857.200 din imprumutulu Stern și 1,222.900 p. sterl. din imprumutulu Oppenheim, singurele pe care le-a facutu. Se observa, ca sum'a contractata pentru ambele imprumuturi a fostu de 2,159.660 p. sterl., nominali, ér' in efectivu statulu romanu n'a primitu decatu 1,373.147 p. sterl.; din sum'a datorita s'a amortisatu pana acum 79.560 p. sterl. Apoi chiaru din obligatiunile aceloru imprumuturi unu insemnatu numeru se afla in manele capitalistiloru romani. Acum ce parte revine capitaluriloru englese in aceste imprumuturi, ale caroru obligatiunii se afla pe tóte piatile Europei și ale Romaniei? — nu scimu. Totu ce potemu dice e, ca aceea parte nu póte fi de milióne de livre sterlingu, ci celu multu de cateva dieci de mii.

Éra déca publicistulu pune in linia de comptu și podurile de feru si constructiunea drumului de feru la Giurgiu, acei bani nu potú fi priviti cá unu imprumutu, ci cá o sfacere industriale. Mai este de observatu, ca acele constructiuni se facu mai mare parte, nu cu capitaluri straine, ci cu anuitatile ce platesce statulu romanu. Si déca guvernulu este ingagiatu a continuá mai multi ani cu plat'a anuitatiloru, nu putemu fi acusatú noi de a mancá nisce capitaluri straine, ci numai ca in aceste operatiuni amu fostu prea naivi.

Se mai adanga in acelu articolu, ca guvernulu romanu ar' fi in ajutorulu de a face unu nou imprumutu in Angli'a. Capitalurile straine potú fi linistite, ca-ci déca Romani'a ar' avea nevoie de unu imprumutu, negresitu ca nu s'ar adresá la acele capitaluri cari 'i a impusu conditiuni de preste 16 la sutã, candu capitalurile indigene nu ceru dela tesaurulu publicu mai multu de 8 la sutã. Din norocire inse statulu romanu, chiaru pentru trebuintiele straordinare are resurse straordinare ale sale proprii, și prin urmare nare de locu nevoie de a alergá la unu imprumutu nici afara nici in intru. —

Situatiunea in Oriente nu si insochimbe intru nemica faci'a sa cea posomorita. In Bulgari'a agentii rusesci au inceputu a lucra mai pe suptu man'a. — Comitetulu insurrectiunii inse nu se retrage, ci merge inainte și tocma acuma au imprasciatu in mii de ecemplare provocari categorice, scurte și rezolute provocandu poporulu deadreptulu la arme asia: „Redicative voi eroiloru bulgari! Nu ve mai incredeti gratiei Sultanului și nu ve mai redimati pe politic'a occidentelui! Europ'a nu se indura pentru voi. Numai voi ve puteti ajutá vóua. Au dóra vi frica de furoitii si gadii de turci. Vedeti cum le ambla in Candi'a. Sculatiive la arme!

Comitetulu secretu.“

Au si inceputu, dupa cum scrie „Der Osten“ a se cantá imauri revolutionarie in Bulgari'a. In Erzegovin'a turcii cu tóta érn'a cea infricosiata facu drumurile pentru a mai straportá armata, care se mai imulti cu vro 2000 arnauti si basiboznoi; s'au ordinaru si cete séu redifi, din cari vro 10.000 redicati din Asi'a se voru aduce catra Bosni'a și Erzegovin'a. S'au datu arme și turciloru vechi tatariti. —

In Occidentu spiritulu pacii resuffa din tóte si preste tóte cá dintr'o cointielegere si totusi atatu in Itali'a catu si in Germani'a reactiunea incepe a luá aripi din ce in ce totu mai mari. — Regele Francois II. in Rom'a primí pe facia o deputatiune din regatulu ambeloru Sicilie si nu se retrase a indemná pe fostii sei supusi cu unu feliu de juramentu și apromisiuni, ca revenindu pe tronulii va ferioi. Intocma cum facú si regele Anoverei in Hietzing si Hasienii si alti prin Germani'a. —

Cursurile la burfa in 13. Mart. 1868 sta asia:
Galbini imperatesci — — 5 fl. 54 cr. v.
Augsburg — — — 114 „ 35 „